

## Filipenses

### Ja ua rā carta bi 'yo'trā Pablo, ngue bi mənnba yø 'yεc'εi Filipos.

**1** Nugä drá Pablo, connä Timoteo, yø mefigä'be  
ra Jesucristo. Nu'u yø mamhyá p'u ja rā hnini  
Filipos, da gue'u yø n'yohu ja yø cargo p'u ja rā nija,  
gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'yε Oja ngue ya εc'εi rā  
Jesucristo, gä dadi zengua'be.

**2** Di nnegä'be ngue nunä Oja ma Papáhu co  
'nghnä ma Hmuh Jesucristo di jap'ahu 'ng da  
hyut'u ni mmuihu.

**3** N'na ndi ngu n'na ndi ga mben'ahu, dadi ja  
mammädigä Oja connä ngue'ahu.

**4** Nu'mø da mat'ahu Oja, janjuani dadi johya.

**5** Porque di mben'ahu ngue nu'mø mambá fudi  
gá 'yεc'εihu rā hya, gá faxcáhu mente dadi 'yongä  
rā hoga 'da'yo hya. 'Ng asta guetya guí faxcáthohu.

**6** Asta gue'mø gumbá fudi gá 'yεc'εihu rā Jesu-  
cristo ya, bi 'yot'ahu rā nho Oja. 'Ng man'na di 'yot'e  
ngue gui commanhohu. 'Ng di pád*í* ngue go gue'a  
da 'yot'e ngue gui pømmanhohu 'mø rā pa da εp'u  
rā Jesucristo'a.

**7** Ni 'yup'u ngue εmm*εi* di mben'ahu, porque  
gäthogahu, bi 'yotrā mate Oja ngue bi 'dacju rā 'befi  
ngue dadi 'yonnbahu rā hya. A nuyá, gue'mø di  
ofädi, ogue di 'bucä p'u ja rā ts'ut'abi, di tøxä na rā  
hoga 'da'yo hya, 'ng dadi ja majuan*í* ngue majuan*í*  
na.

**8** Nuna Oja i padi ngue janjuani dadi madi gätho'ahua tengutho gui ma'ahua ra Jesucristo.

**9** Nu'mø dí mmat'Ojagä, dí äpi ngue nu'a te gni mmähmu, man'na man'na gdí mmähmu. 'Në dí äpi ngue da xoc'a ni n'yomfensihi ngue da diní xanho ni mmuihu hanja ra hya.

**10** Dí nnegä ngue gui padi gui huanhnua ndana ra nho i ja ngue gui 'yothua. Janangue nu'a ra pa da ep'ua ra Cristo, ya hinte mant's'o da thin'nahu.

**11** 'Në hont'a ra Jesucristo da zä da 'yot'e ngue ga ra nho gdí n'yohua. Nu'mø bi nu yø ja'i ngue gui 'yohua xanho, ya da 'yëspabi Oja yø ja'i.

**12** Ague ma zi cu'ahua, dí nnegä ngue gui pahmu ngue nu'a te ga dá thocä, ena gue gue'a man'na i fahra hogä 'da'yo hya'a.

**13** A nuyá, gätho yø soldado 'bacua ja ra palacio, 'në gätho ya mi'da yø ja'i 'bacua, ya padi ngue dí ofädigä ngue dí ec'ei ra Cristo.

**14** Nu'mø mi hnú ngue ya dí ofädigä, xangu ma cuhu bi hya ra ts'edi, himbi nsu da mambra hogä 'da'yo hya Oja. I padi ngue hingui hegahua ra Hmu.

**15** A nuyá, nu'ua to mmannä Cristo ya, 'ba i'da ngue di seyagui, i nne da 'yengahäi. Pe mi'da p'uya, connä pähätho ga mmannä Cristo.

**16** A nu'ua di seyagui, i mmannä hya ngue di nu manhosé yø ja'i, 'në himma juani ngue yø mmui ga männä hya. Porque embi ngue da du ma mmuiigä 'mø ga padi ngue ga tenyø ja'i'a ra hya mmän'ua.

**17** Mi'da p'aya, ḡa mmānna Cristo ngue dí maqui. I pādī ngue dí 'bui ngue ḡa tōxä rā hogā 'da'yo hya ua ja rā ts'ut'abi.

**18** Pe h̄inte ja'a, gue'mø gue yø mm̄ai ḡa mānnā Cristo yø ja'i, ogue h̄in'nā. Pe squerāngue i hmānnā Cristo, guehnā nnā johyagā nāya. 'Né man'natho dādi johya.

**19** Porque dí pādī ngue ḡa pømmānhogā ua ja rā fādi ngue guí mmarcahā Oja, 'nē fāxcā rā Espíritu Santo bá penhnā Jesucristo.

**20** A n̄ugui, n̄u'mø ḡa su ḡa mmānna hya ngue rā Cristo, ya rā 'b̄e'issätho te dí øt'ä 'mø. Hante gue ḡa ha rā ts'edi ḡa mmānna hya hangu ra pa, h̄ingue masque ḡa su ngue dí ofädi. Ogue ḡa pongui, ogue dā thogui, h̄indí mportagā'a. Nugui dādi ja ndumm̄ai dí honnb̄i ha di hnu mānho rā Cristo.

**21** A n̄uyá, dí nne ngue ya gdā 'b̄u'a ngue ḡa ørpabi rā pähä rā Cristo. A n̄u'mø dā tu, ya man'na mā dātho rā nho ḡa nth'e'be.

**22** Nu'mø ḡa sigue ḡa m'm̄cua ja rā ximhāi, dā zä ḡa tapä mi'da yø ja'i ngue dā 'ȳc'ei rā Cristo. Janangue n̄uya h̄indí pādī ndana gue'a exa ja ts'editho ḡa øtya. ¿Ua n̄uhmā xānho ngue ḡa sigue ḡa m'm̄ai, ua gue xānho ngue ḡa tu?

**23** Nuya h̄indí pādī ndana exa ja ts'editho ya yoho yø hya ya. Nup'u nnā b̄engä, mān'na xānho ngue ḡa tu, ya ganj m'm̄be rā Cristo p'aya. A n̄ugui, dí nnu mānho ngue ḡa tu.

**24** Pe co n̄u'ah̄, ya xānho ngue dí 'bui.

**25** Janangue'a dí hax̄a njuani ngue ḡa sigue ḡa m'm̄ai, n'namhmā ḡa ha'ah̄ rā ts'edi ngue dí ndā ni nt'ec'ih̄. 'Né mān'na dí nja'ah̄ mpähä porque mān'na dí ndā ni nt'ec'ih̄ i ja.

**26** Nu'mø ga nuju mahon'a p'aya, ya man'natho gadi ja mammadihu ra Jesucristo conná nguecä.

**27** Guí ja ndummai gui 'yøthu' u yø hya mmanná hogá 'da'yo hya ra Cristo. Dami 'yøt'e te dí xi'ahu, gue'mø ga mmagä p'u ga ma nu'ahu, ogue hin'na. Pe dí nne ga øde ngue guí hahu ra ts'edi 'nø 'da'igu guí mmamhmhu. 'Nø guí honi ha gdi japhu ngue di nthä'a ra hogá 'da'yo hya ngue'a ra nt'ec'i ja'ahu.

**28** Nu'mø di pi'ahu ya yø ja'i suhra hogá 'da'yo hya, 'yo sá guí suhu. Porque nuyá, nu te øt'e, gue'a ra hmeya'a ngue di m'medi. Pe nu'ahu p'aya, nu te guí øthu, gue'a ra hmeya'a ngue di nyanni tehu. Porque guehnä Oja fäxahu.

**29** Nuna Oja bi 'da'ahu rá mate, hinga høntho ngue gui 'yec'ihiu ra Cristo, sinoque xquet'a ja ngue gui sahu ra n'u ngue guí ec'ihiu na.

**30** A nuyá, ma ga homhmhu ha di nthahra hya ya. Ya guí nnuhu te dá øt'ä m'met'o, 'nø ya guí øhmhu ngue dadi sigue dí honi ha nná japi ngue di nthahra hya.

## 2

**1** Di ha'ahu ra ts'edi na ra Cristo. Nu'a gui ma'ahu, gue'a di hoc'a ni mmuihu'a. Nu'a ra Espíritu Santo guí n'yohu ya. Ya ja ni yemmhuihu ya, 'nø ya ja ni nhuëcatehu ya.

**2** Pe man'na ga johyagä 'mø gui 'yøthu ya yø hya dí xi'ahu. Dami ne ngue 'darbu dí n'yo ni hyahu. Gätho'ahu 'da gdi mmathohu, hinjon da bøni ngue da n'nan'yo rá n'yomfensi.

**3** 'Yo gadi 'yexhu, 'nø 'yo guí nne ngue go da nu manho'asehu yø ja'i. Sinoque gui 'yøt'e tengutho

'mø h<sub>int</sub>e g<sub>adi</sub> mu<sub>h</sub><sub>u</sub>. Gui 'yøth<sub>u</sub> ngue t<sub>ate</sub> x<sub>an</sub>ho m<sub>i</sub>'da yø ja*'i* ngue'ah<sub>u</sub>.

<sup>4</sup> Yo guí øth<sub>u</sub> ngue høn'as<sub>eh</sub><sub>u</sub> gui t<sub>im</sub>hm<sub>u</sub> r<sub>a</sub> nho. D<sub>am</sub><sub>i</sub> 'yøth<sub>u</sub> ngue 'n<sub>ε</sub> hm<sub>i</sub>'da yø ja*'i* d<sub>a</sub> d<sub>inn</sub><sub>a</sub> nho.

<sup>5</sup> D<sub>am</sub><sub>i</sub> 'yøth<sub>u</sub> tengutho bi 'yøtr<sub>a</sub> Jesucristo ngue hingui ts'<sub>u</sub> bi 'y<sub>ε</sub>ts'i.

<sup>6</sup> M<sub>ad</sub>ague'a ngue Oja'a, p<sub>e</sub> bá sop'<sub>u</sub> r<sub>a</sub> cargo mi ja ngue m<sub>adi</sub> manda p'<sub>u</sub> m<sub>ah</sub>ets'i.

<sup>7</sup> Bi n'un<sub>i</sub> bi nja*'i*. Bi gohi tengutho n'na r<sub>a</sub> hmiqui.

<sup>8</sup> Nu'mø m<sub>j</sub> m'm<sub>hi</sub> ngue r<sub>a</sub> ja*'i* p'<sub>u</sub>ya, hingui ts'<sub>u</sub> bi 'y<sub>ε</sub>ts'i. G<sub>a</sub> bi 'yu<sub>th</sub>o'a te r<sub>a</sub> nt'<sub>ε</sub>di Oja, asta bi n'un<sub>i</sub> bi tho. Bi dup'<sub>u</sub> ja r<sub>a</sub> pont'i, m<sub>ad</sub>ague'a t'<sub>ε</sub>mbi ngue r<sub>a</sub> 'be'isä ngue to d<sub>a</sub> dup'<sub>u</sub> ja r<sub>a</sub> pont'i.

<sup>9</sup> Janangue nun<sub>a</sub> Oja bi japi ngue m<sub>a</sub> d<sub>ath</sub>o d<sub>a</sub> hnu<sub>u</sub> m<sub>ansu</sub><sub>u</sub>. Bi japi ngue b<sub>i</sub> nt<sub>ate</sub>, h<sub>in</sub> jomm<sub>a</sub>n'na ngue tengu'a.

<sup>10</sup> I nnepe ngue nu'mø bi t'øde ngue hmambrá thuhu r<sub>a</sub> Jesús, gä d<sub>i</sub> nd<sub>ant</sub>yøhmu'<sub>u</sub> b<sub>i</sub> 'b<sub>u</sub> m<sub>ah</sub>ets'i, 'n<sub>ε</sub>'u 'b<sub>u</sub>cua ja r<sub>a</sub> häi, co 'n<sub>ε</sub>'u 'b<sub>u</sub>p'<sub>u</sub> ja r<sub>a</sub> n<sub>idu</sub>, gä d<sub>i</sub> nd<sub>ant</sub>yøhmu<sub>u</sub>.

<sup>11</sup> G<sub>á</sub>tho d<sub>a</sub> m<sub>a</sub> ngue r<sub>a</sub> Jesucristo, gue'a r<sub>a</sub> Hmu'a. 'N<sub>ε</sub> nu'mø t'<sub>ε</sub>spabi r<sub>a</sub> Jesucristo, tengutho 'mø go di t'<sub>ε</sub>spabi Oja, r<sub>a</sub> Papá.

---

<sup>12</sup> Ague m<sub>a</sub> zi cu'ah<sub>u</sub>, nu'mø d<sub>a</sub>mbá m'm<sub>ac</sub><sub>a</sub> p'<sub>u</sub> guí 'b<sub>u</sub>hm<sub>u</sub>, gä 'y<sub>ε</sub>c'i te d<sub>a</sub> xi'ah<sub>u</sub>. A nuyá, m<sub>ad</sub>ague'a yaua d<sub>i</sub> 'b<sub>u</sub>cä ya, p<sub>e</sub> m<sub>a</sub> d<sub>ath</sub>o d<sub>am</sub><sub>i</sub> 'y<sub>ε</sub>c'iha n<sub>a</sub> r<sub>a</sub> hy<sub>a</sub> d<sub>i</sub> pen'n<sub>ah</sub><sub>u</sub> ya. Ya b<sub>i</sub> nyann<sub>i</sub> teh<sub>u</sub>. Janangue m<sub>a</sub> d<sub>ath</sub>o d<sub>am</sub><sub>i</sub> nu<sub>u</sub> mansuh<sub>u</sub> Oja ya. D<sub>am</sub><sub>i</sub> ja nd<sub>um</sub>m<sub>hi</sub> gui hyon<sub>i</sub> ha di hnu<sub>u</sub> m<sub>an</sub>ho'ah<sub>u</sub>.

**13** Nunaq Oja, go di bęn'nahua na te ra nho ja ngue gui 'yøthua na, 'nę dą mäxahua ngue dą zä gui 'yøthua'a te nne Oja ngue gui 'yøthua.

**14** Nu te ja ngue gui 'yøthua, 'yøthua co n'na ra pähä. 'Yo 'be guí ęnä ngue ra ts'edi t'öt'ahua.

**15** Janangue hın temä ts'oqui dą thın'nahua. Porque ya yø bası'ahua Oja p'u ha 'buhyo ja'i ngue yø ts'oc'ęi 'nęhyø mmęjmahya. Mahyonitho ngue dı nęqui ngue n'nan'yo'ahua ngue yø ts'oc'ęi 'bucua ja ra ximhäi.

**16** Dämj xihamu yø ja'i ha di zä dı nthëui ra 'da'yo te. A nu'mø bá ęhra Cristo p'uya, dą zä dı nja ga mpähä connä ngue'ahua. Porque ya hinga särbaetho dą mpęcä p'u guí 'buhmua.

**17** A nuyá, ya guí ęc'ęihua ra Jesucristo, ya gá unni mmęihua Oja ya. Nu'a te gnı johyahua ya, xquet'a 'nęqui dądi johya, mądague'a ya ja ngue dą thogui co nunaq ra hya dą xi'ahua.

**18** Pe dämj johyahua tengutho nnä johyagä, 'yo tu ni mmęihua 'mø dą tugä.

**19** Dą ne ra Hmu Jesús ngue ga pənhnä p'u ra Timoteo, dą nu'ahua. Nu'mø bá penc'a p'uya, ya ga johya 'mø dą pađi te gađi jahua.

**20** Porque hınjongui pənı ngue di øt'e tengutho dı ør'be ra Timoteo ngue dı hon'na'be ha gdi tımhmu ra nho.

**21** Nuuya gätho mi'da 'bucua, yø 'befise'a ni ma yø mmęi øt'e, hinga gue'a rá 'befi ra Cristo ni ma yø mmęi ngue dą 'yøt'e.

**22** Guí pađmu ngue ra Timoteo dı nęqui ngue ha ra ts'edi fäxcägui ngue dı mmäm'be ra hogä 'da'yo

hyá. Tengutho n'na rä ts'ant'ü 'mø fäxrá papá p'ü ha dí mpéfi, njarbátho na.

<sup>23</sup> Dí nne gä penhnä p'ü rä Timoteo, höntho ga padí tengü dä gohmä asunto.

<sup>24</sup> Dä ne Oja ngue ya himma ya'atho ga mmagä p'ü, gä ma nu'ahü.

<sup>25</sup> Nuna rä Epafroditó guá penngahü ua ngue bá hanngagui rä mënyü dí honi, xquet'ü 'nëhnä emmei bi mäxqui ngue honi ha gdá japrä hyá. Pe nuyá, dí enä ngue mahyonitho dä map'ü ya.

<sup>26</sup> Porque mi zä mi badí ngue gá 'yøhmü ngue bi hyenni, emmei bi du rá mmhi. Janangue nuyá, ya hingui nnü rä pa dä map'ü ya, para ngue guí pahmüngue ya bi zä.

<sup>27</sup> 'Në majuaní bi hyenni, ya ja ngue xtä ndü. Pe conná nguehrá mäte Oja himbi du. Nu'mø ngue xtä ndü, xøgue dí ntimbü mä dummingä p'uya.

<sup>28</sup> Janangue nuya dí xønni ga pennbüya, n'namhma ngue man'na guí johyahü 'mø gá nuhü mahøn'a. Ya xquet'ü dä hyü mä mmüigä p'uya ngue guí nnuhüngue ya hínte di ja.

<sup>29</sup> Gui johyahü ngue guí nnuhü, porque gadí ncuhüngue rä Cristo. Dämí nu mansuhü gätho yø ja'i te'o ga 'yo tengutho ga 'yo rä Epafroditó.

<sup>30</sup> Ya guí nnuhü, ya ja ngue xtä ndü ngue ørpabi rä 'befi rä Cristo ngue bi mäxcagui. Bi n'uní bi m'mü man'ü ngue bi 'yørcagui rä 'bäxte nunä himmi sä guí 'yørcagü.

### 3

<sup>1</sup> Ague mä zi cu'ahü, dämí johyahü rängue guí c'ëihü mä Hmuñü Jesucristo. A nugui, hínte ga

'bedi ngue nyondi ga xi'ahu na ra hya da cuata ra sucua. Nuna ra hya na, da 'yot'ahu ra nho.

**2** Dami mfâhmu ngue'u yø ts'oc'xi 'yop'u hinni 'yup'u te ot'e. Guehya embi ngue jatho da hmepya yø 'yc'xi ngue di njapra circuncisión.

**3** A nuju, nu'a ma hmepyahu, gue'a nná thannehu Oja co gätho ma mmuiha. Ya dadí johya ngue ma n'yohu ra Jesucristo. Di pahmu ngue hinda za ga honse ha gda nyamhmu.

**4** Pe nu'mø to ena ngue da za da hyonse ha di ma mahojpi, pe ma dathogä ngue gue'a nmi hongä'a. Porque man'natho mi pømmanho te nmarä 'yogä ngue mi'da.

**5** Ja ra hyato ma pa di 'baca 'mø mi hmepagä bi njacrau circuncisión. Porque dra judiogä. Nuna ma mboxitagä, guehna ra Benjamín. Dra judio 'mø ma mi, 'ne nu'a ma hya, guehna ra hya ngue ra ebreo. Nu'a te nná mangä'a te mmamp'u ja ra ley ca yø judio, gue'a ra nt'c'xi yø fariseo'a.

**6** Ngue hinmi nnegä ngue da thep'u'a p'uya, nmi suca'u yø ja*'i* ec'xi ra Cristo. Nu'a ngue nmarä ot'a'a te ra hya mmamp'u ja ra ley p'uya, hinjonguiu engui ngue hinga gue'a te di ot'e.

**7** Pe nuya te gätho nmi emba ngue tate madi muui ngue'mø ga ot'e, nuya di or'ma güenda ngue hinte di muui ya, porque ya di ec'xi ra Cristo.

**8** A nuyá, madague'a ngue nmi engä ngue tate di muui te xta ot'e, pe nuya di or'ma güenda ngue hinte di muui ya. Porque nuyá, man'na tateth di muui ngue da paca'a ma Hmu Jesucristo ya. A nuyá, nu te gätho nmi nnoxa m'met'o, di engä p'u'a ya ngue di tenna Cristo.

**9** Høndra Cristo dí nnøxä ya ngue bi yangui. Ya hingga gue'ä ngue ga øt'ä'ä te rä nho mmamp'ü ja rä ley ca yø judío ngue gdá nyanya. Sinoque bi hogagui mä ts'oqui Oja ngue dá ec'ëi rä Cristo. Porque Oja di hojpi te'o ngue ec'ëi'ä.

**10** A nu'ä dí nnegä ya, ngue ga padí xanho rä Cristo. Dí nne di 'dacä'ä rä ts'ëdi Oja bi 'yu'mø mi bennate rä Cristo. Janangue tengutho rä Cristo ngue bi tho, xquet'ä 'nëqui dí emma te ya, madague'ä ngue ga tu.

**11** Dí nne ngue 'nëqui ga bennate 'mø bi bennate yø áima.

**12** Di 'bætho ga øt'ä te gætho ja ngue gdá n'yogä. Hingue masque sä ga ena ngue ya hïnte di 'bædi. A nuyá, dadi ja ndummai ngue xamhmatho ga sedi ga øt'ä'ä te i zongagui rä Cristo ngue ga øt'e.

**13** Ague mä zi cu'ahü, hindí nne ga mmä ngue ga ena ya gä xanho te nná 'yo. Pe hondä n'na rä hya ja ngue ga øtya. Nu te xä thogui, ya da gop'ü'ä ya. Nu ra pa di ma p'hyä, ma ga ja ndummai ga øt'ä te ja ngue ga øt'e.

**14** Nu'mø bi zädi ngue gætho ga øt'ä te i zongagui Oja ngue ga øt'e, hïnte di 'bædi, nüp'ü mahëts'i di n'najhma nzäbi ngue ya mä n'yo'be rä Cristo.

**15** Gæthogahü ngue ya bi dimma mmüihü xanho hanja nä mä nt'ëc'ëihü i ja, a nuyá, ma ga homhmü ya ngue man'na man'na di zä ga n'yo manhohü. Pe nu te'o ena ngue ya hïnte di 'bædi, ena ngue ya gä øt'ä te nnep'ä Oja ngue da 'yøt'e, Oja da xojpa rá mmüi rä ja'i ngue da badi ngue hingga gue'ä te øt'e.

**16** Nu'ā te gämä hya dí t̄imhm̄ ya, gue'ā ja ngue ga øth̄'ā.

**17** Ague mā zi cu'ah̄, para ngue gui pad̄i te i ja ngue gd̄i n'yoh̄, tengutho gá nūh̄ ngue dí øt'ā, dā gue'ā gui 'yøth̄'ā ya. Ya guí nnūh̄ te ga 'yo yø ja'i nuya øt'e tengutho dí øt'ā.

**18** Ya xāngu yø nnid̄i xtā xi'ah̄ nā rā hya hønga mmāngā ya. 'Né conma guidä nná xi'ah̄ ngue 'yop'ā xāngu yø ja'i nū'ā i mma ngue h̄inte di m̄ui'ā i du p'ā ja rā pont'i rā Cristo.

**19** Nu'ā ja ngue dā thoya yø ja'i ya, dī m'medi. Guehya h̄ingui so yø mm̄ai Oja ya, sinoque hønt'a te yø pähäse so yø mm̄ai. Nu'mø bi 'yøtra nts'o ja ua ja rā x̄imhäi, gue emmä gue di 'yextho, 'be x̄ingui pes'yø sā.

**20** Pe nuj̄, dyø mm̄enguh̄ p'ā māh̄ets'i. 'Né dí t̄omhm̄ ngue ja di 'yep'ā nā rā Hmu Jesucristo mā Yanteh̄.

**21** Nuná, di pärcä mā do'yoh̄ porque nuya h̄ingui nzaquigah̄ ya. Di japi ngue dā gohi tengutho rā do'yo ngue maguese. I ja rā ts'edi ngue nū te dī mānda dī nja, gue'ā dī nja'ā.

## 4

**1** Ague mā zimmadi cu'ah̄, janjuani ngue dí nne ga nnū'ah̄. Janjuani ngue dād̄i johya connā ngue'ah̄. A nuyá, dí xi'ah̄ ngue 'yogui h̄ehm̄ nā rā Hmu Jesucristo.

**2** Nuna rā Evodia, connā Síntique, dí äpra māte ngue 'yo dād̄i ns̄ai, dā 'yøt'e ngue dī nc̄u ngue ec'ei rā Cristo.

**3** A nu'i mä mmimmefiui, dí ä'i rä mate ngue guí nnu ha gdi japra hya dí nxihya mä zi cuhü yø xisu dí nsai. Nuya yø xisu ya, guehya bi mäxcagui m'met'o p'ü ha dá mangä rä hogä 'da'yo hya. 'Në xquet'a bi mäxcagui rä Clemente con mi'da mä cu bi mäxqui ngue bi männä hya. Nu yø thuhü ya yø ja'i ya, i nt'ot'i p'ü ja rä libro nt'ot'i yø thuhü yø ja'i nuya dí nthuei rä 'da'yo te.

**4** Zant'a dämi johya ngue guí n'yohü rä Hmu Jesú. Dädi yoprä hya dí xi'ahü, dämi johyahü.

**5** Nu'a te rä nho gní 'yohü, dämi 'yuthü yø ja'i büp'ü guí 'bühmä ngue gyø hoja'ihü. Nu'a rä Hmu, ya himma ya'atho dä ecua'a.

**6** Nu'mø ja te guí hëmphü, 'yo di su ni mmüihü. 'Yaphü Oja ngue dä mäxahü 'mø te guí thohmä. 'Në dämi bëmhüngue xändöngü te ja ngue gdi ja mammadihü Oja.

**7** Nu'mø gui 'yøthü na rä hya dí xi'ahü ya, Oja dä hyut'a ni mmüihü. Nu'a di hyu ni mmüihü p'uya, mä dätho ngue nthummäi xändönhö, hingä ngu'a rä hya ga ya yø ja'i ngue embi nthummäi. Ya hinni mantho te dä zu ni mmüihü ngue'mø ya guí n'yohü rä Jesucristo.

---

**8** Ague mä zi cu'ahü, ya rá nzeguitho na rä hya dí xi'ahü ya. Dä zo ni mmüihü ya yø hya mäjuaní. Guehya yø hya bá n'youi rä respeto. Guehya yø hya njuantho ya. Guehya yø hya hin tema ts'omhya bá n'youi. Guehya yø hya ngue mähotho dä zo ni mmüihü.

**9** Nu'a rä hya dä xän'nahü, gue'a gui 'yøthü'a. Ya guí nnuhü te dä öt'ä, dä ngut'a gui 'yøthü ya. Nu'mø gui 'yøthü'a ya, Oja dä hyut'a ni mmüihü.

-----  
**10** Dadi johyagä 'ne dadi ja mammadi Oja ngue ya gá benju mahon'a 'ne gadi zecju te dí honi. Dí paca ngue hin gadi pumbenju, pe mam'met'o himmi sap'u guí zecju 'mø.

**11** Nugá hin dadi u'mø hingui faxcahu. Dadi johyatho hont'a ts'u te nná 'bai.

**12** Dí padi te nná tho 'mø dí hyoya, xindí pa 'mø ngue ja te ga si. Dadi johyatho 'mø dí niya, ogue dí tu manthuhu. Ngutho dadi johya gue'mø mbonguitho ogue hingui ts'u te ga honi.

**13** Hont'a ts'u tengue ga thogui, hindí su, porque ra Cristo dí hacra ts'edi.

**14** Xanho te guí orcahu ngue guí faxcahu 'mø te dí hongä.

**15** Nu'ahu, gyø mmenguhu p'u ja ra hnini Filipos, nu'mø rá medi dambá mangä ra hya p'u Macedonia ja ni haihu, ma thoca p'uya ngue dani mpagä man'na nguadi, hon'atho gá faxcahu 'a te dí honi.

**16** Nu'mø tobe dambi 'buta p'u ja ra hnini Tesalonica, nyo ndi, nhyu ndi gá penngahu ra menuy ga si 'mø hin'yu te ga honi.

**17** Hinga hontho dadi johyagä ngue gadi 'dacju te dí si, sinoque dadi johyagä ngue nu' te guí orcahu, gue'a man'na dí nu' manho'ahu Oja'a.

**18** Nu'a te ra menuy guá penhnu ngue bá ha ra Epafroditu ngue bi 'daqui, nugá dá hani. A nuya mbonguitho te dí honya. Nuna ra menuy na, cohi como tenguitho ra bopo u'syø ja'i 'mø otra 'bot'e, mazi hotho ga yani. 'Ne i nnu' manho Oja.

**19** Nu'a ma Ojahu, dí mfaxte ngue di 'da'ahu te gä gadi 'behmu. Porque hin'yu p'u ra nzegui i ja ra njapi di unni to n'youi ra Jesucristo.

**20** Para zənthon ga ɛspahh Oja mə Papáhh. Da ngut'atho.

-----  
**21** Dí pənnbabj rə nzengua te'o gätho ya n'youi rə Jesucristo. Nuya mə cuh h 'bucua dí 'bui, xquet'a pen'nahh rə nzengua.

**22** Gätho ya yø ja'i 'bucua ngue ya yø ja'i Oja di zengua'ahh. Da guehya 'da yø 'yɛc'ɛi 'bup'h ja rángu rə dast'abi Roma pənhma nzaqui rə hya ngue di zengua'ahh.

**23** Nuna mə Hmuuhh Jesucristo di japi gätho'ahh. Da ngut'a tho.

**Ja ua rā 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i  
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomí,  
Tenango)**

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

**Copyright Information**

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Otomi, Tenango

**© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files  
dated 29 Jan 2022

dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f